

Miten aloittaa sukututkimus?

Sukututkimus eli genealogia on henkilöiden, perheiden tai sukujen polveutumissuhteita ja -vaiheita selvittävää tutkimusta. Sukututkimus perustuu asiakirjalähteissä olevien tietojen selvittämiseen. Sukututkimuksen peruslähteitä ovat kirkonkirjat eli syntyneiden, vihittyjen ja kuolleiden luettelot sekä rippikirjat. Muita keskeisiä lähteitä ovat oikeus- ja verohallinnon asiakirjat.

Kartoita alussa muistitieto

Sukututkimusta aloittaessa kannattaa selvittää, onko joku toinen jo tehnyt suvusta sukututkimusta. Kysy lähisukulaisiltasi muistitietoa suvun vaiheista. Katsele iäkkäiden sukulaistesi kanssa vanhoja valokuvia ja kirjoita muistiin, mitä he kertovat kuvien henkilöistä ja tapahtumista.

Asiakirjatietoon pohjautuva sukututkimus aloitetaan yleensä omien esivanhempien etsimisellä. Lähtöhenkilöstä – esimerkiksi isovanhemmasta – on tiedettävä täydellinen nimi, syntymäaika ja -paikka. 1900-luvulla syntyneen lähtöhenkilön vanhempien ja sisarusten tiedot saa hänen syntymäpaikkakuntansa seurakunnasta. Nämä kirkkoherranvirastosta saatavat sukuselvitykset ovat maksullisia.

Omatoimisen sukututkimuksen voi aloittaa pääsääntöisesti silloin, kun tutkitavan henkilön syntymäaika on 1800-luvun puolella.

Tietokoneen tekstinkäsittelyohjelma on hyvä mutta ei välttämätön apuväline, kun sukutiedot on pidettävä järjestyksessä. Hyvää sukututkimusta voi tehdä, vaikka käytössä olisi vain kynä ja lehtiö. Sukututkimuksen edetessä sukututkijoille tehdyistä tietokoneohjelmista on huomattavaa apua.

Peruslähteet ja hyödyllisiä tietokantoja internetissä

Kirkonkirja-aineistoa löytyy internetistä. Kansallisarkisto (www.arkisto.fi) on skannannut kaikkien Suomen seurakuntien kirkonkirjat 1800-luvun puoliväliin asti. Ne ovat kaikkien vapaassa käytössä. Samoin Suomen Sukuhistoriallinen Yhdistys (www.sukuhistoria.fi) on vapaaehtoisvoimin skannannut kirkonkirjoja internetsivuilleen vapaaseen käyttöön. Jäsenmaksua vastaan on mahdollista päästä lukemaan monesta seurakunnasta myös 1800-luvun lopun kirkonkirjatietoja, joita ei vielä löydy muualta internetistä. Suurimmissa kirjastoissa ja arkistoissa on mikrokorttikokoelmia, joista voi etsiä 1800-luvun lopun tietoja, joita internetistä löytyy vähemmän.

Internetissä on myös monenlaisia sukututkimusta edistäviä tietokantoja. Yksi tärkeimmistä on Suomen Sukututkimusseuran (www.genealogia.fi) HisKi-tietokanta, josta voi etsiä syntyneiden, vihittyjen ja kuolleiden tietoja 1800-luvun puoliväliin asti. Luovutetun Karjalan seurakuntien kirkonkirjoista on laadittu kattava Katiha-tietokanta aina 1900-luvun alkuun asti. Se löytyy Karjala-tietokantasäätiön sivulta (www.karjalatk.fi).

Yksinkertaista mutta haastavaa

Sukututkimus on periaatteessa yksinkertaista. Syntyneiden luettelosta saa selville tutkittavan henkilön vanhempien nimet sekä kylän ja talon, missä he asuivat. Rippikirjasta löytyy tämän kylän ja talon kohdalta vanhempien nimet ja heidän syntymäaikansa ja -paikkansa. Näin voi taas palata katsoomaan syntyneiden luettelosta, ketä lähtöhenkilön isovanhemmat olivat. Parhaassa tapauksessa tätä liikettä toistamalla pystyy löytämään muutamassa tunnissa sukuketjun, joka ulottuu 1700-luvulle asti.

Käytännössä sukututkimus ei kuitenkaan ole näin helppoa. Käsikirjoitetusta tekstistä voi olla vaikea saada selvää esimerkiksi nykyisestä poikkeavan tai epäselvän käsialan, paperin tahrojen tai papin tekemien ylivivausten takia. Asiakirjojen tiedoissa voi olla selviä virheitä tai puutteellisuuksia, jotka johtavat tutkijan umpikujaan. Toisinaan sukututkimus voi jonkin sukuhaaran osalta pysähtyä 1800-luvulle, kun paikkakunnan kirkonarkistot ovat tuhoutuneet esimerkiksi tulipalon takia.

Ruotsi oli virallisten asiakirjojen kieli 1800-luvun loppupuolelle asti. Sukututkimuksen pystyy kuitenkin aloittamaan, vaikka ei osaisi kuin muutaman sanan ruotsia. Ortodoksisukuja tutkiessa voi joutua perehtymään venäjän kieleen.

Miten pitkälle voi sukututkimuksessa päästä?

Kirkonkirjojen avulla suomalainen voi selvittää sukuaan yleensä 1700-luvulle asti. Kauemmas menneisyyteen pääsee muiden viranomaislähteiden kuten henkikirjojen ja erilaisten veroluetteloiden avulla. Talonpoikaissuvun tutkimuksessa voi näin päästä 1540-luvulle asti. Jos esivanhemmissa sattuu olemaan aatelisia, voi tutkimuksessa päästä tätäkin kauemmaksi.

Sukujuurten selvittämisen jälkeen voi tutkimusta jatkaa tavalla, mikä tuntuu itselle mieluisimmalta. Voi esimerkiksi lähteä selvittämään nykyään eläviä sukulaisiaan tai keskittyä johonkin mielenkiintoiseen esivanhempaan, jonka elämänvaiheita pyrkii selvittämään muiden asiakirjalähteiden avulla. Voi myös perehtyä tarkemmin sukutilan tai kotikylän vaiheisiin.

Sukututkimuskurssilta ja -seurasta apua

Sukututkimusharrastusta aloittaessa kannattaa mennä sukututkimuskurssille, joita järjestävät työväen- ja kansalaisopistot. Kurssilla opastetaan sukututkimukseen aivan alkeista alkaen.

Sukututkimusta voi harrastaa yksin tai yhdessä sukulaisen kanssa. Uusia ystäviä ja usein myös uusia sukulaisia saa liittymällä oman paikkakunnan sukututkimusseuraan. Internetistä löytyy lisätietoa sukututkimuksen aloittamisesta sekä sukututkimuseurojen yhteystiedot osoitteesta www.genealogia.fi.

Tampereen seudun sukututkimusseura

Tampereella ja sen lähialueilla toimivien sukututkijoiden kohtaamispaikkana on Tampereen seudun sukututkimusseura. Seura on maamme aktiivisimpia sukututkimuseuroja. Seura järjestää vuosittain 14–16 sukututkimusta edistävää esitelmätilaisuutta Tampereen keskustassa Vanhalla kirjastotalolla sekä niiden lisäksi retkiä ja vuosittain laajan sukututkimuspäivän Sampilassa. Tilaisuudet ovat kaikille kiinnostuneille avoimia ja maksuttomia.

Tervetuloa mukaan!

Kansallisarkisto

www.arkisto.fi

Suomen Sukuhistoriallinen Yhdistys

www.sukuhistoria.fi

Suomen Sukututkimusseura

www.genealogia.fi

Karjala-tietokantasäätiö

www.karjalatkn.fi

Tampereen seudun sukututkimusseura

www.tamsuku.fi